

Sažetak

Nacionalna konferencija uz međunarodno sudjelovanje

Vrtić za svako dijete

Pristup predškolskom odgoju i obrazovanju: mogućnosti i izazovi u smanjenju nejednakosti

Zagreb, 13. lipnja 2018.

Hotel Panorama, Zagreb

Prepoznajući da je pristup inkluzivnom i kvalitetnom predškolskom odgoju i obrazovanju temeljno pravo svakog djeteta, **UNICEF Ured za Hrvatsku, u suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja i Ministarstvom za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku** te pod pokroviteljstvom Predsjednice Republike Hrvatske **13. lipnja u Zagrebu** organizira konferenciju *Vrtić za svako dijete: pristup predškolskom odgoju i obrazovanju – mogućnosti i izazovi u smanjenju nejednakosti*.

Cilj konferencije je privući pozornost, promovirati i dijeliti dobre prakse vezane uz pristup predškolskom odgoju i obrazovanju i njegovom financiranju. Konferencija se posebno bavi **odnosom između važnosti ulaganja u predškolsko obrazovanje i nedostatka ulaganja u osiguranje pristupa vrtićima**.

Konferencija predstavlja mogućnost za stručnu razmjenu i javnu deliberativnu raspravu na sljedeće teme:

- (1) važnost financiranja predškolskog odgoja i obrazovanja za ranjive skupine djece, i
- (2) prednosti i izazovi postojanja decentraliziranih modela financiranja za održivi univerzalni pristup predškolskom odgoju i obrazovanju.

Konferencija će okupiti sudionike/ce iz Hrvatske i zemalja u okruženju: donositelje/ice odluka na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, stručnjake/inje za predškolski odgoj i obrazovanje, praktičare i pojedince iz privatnog i javnog sektora koji su zainteresirani za ulaganje u predškolski odgoj i obrazovanje.

Popratne informacije:

Podaci Eurostata za 2018. godinu¹ pokazuju da u Hrvatskoj svega 75,1 posto djece u dobi od 4 do 6 godina sudjeluje u predškolskom odgoju i obrazovanju. Ovaj podatak svrstava Hrvatsku među zemlje s najnižim sudjelovanjem u predškolskom odgoju i obrazovanju u Europskoj uniji. Cilj EU, koji je 2009. godine² postavilo Vijeće Europske unije, je do 2020. godine ostvariti stopu sudjelovanja u

¹ Eurostat, 'Pupils Aged between 4 Years Old and the Starting Age of Compulsory Education as Percentage of the Corresponding Age Group', 2018.

http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=educ_uae_enra10&lang=en.

² Vijeće Europske unije, 'Zaključci Vijeća od 12. svibnja 2009. o uspostavi strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja ("ET 2020.")', *Službeni list Europske unije*, 2009/C 11 (2009), 2–9
<https://doi.org/L102/15>.

strukturiranom učenju kod djece u dobi od 4 godine i starije od 95 posto. Podaci za Hrvatsku³ pokazuju da je najmanje vjerojatno da u ranom odgoju i obrazovanju sudjeluju djeca iz ranjivih skupina – romska djeca, djeca s teškoćama i djeca koja žive u siromaštvu ili u riziku od siromaštva.

Postoji mnoštvo dokaza koji ukazuju na povezanost između predškolskog odgoja i obrazovanja i dugoročnih koristi za zdravlje, dobrobit i općenito povećani uspjeh u životu⁴. Ti su dokazi nepobitni kada se radi o djeci iz ranjivih skupina: ranjiva djeca imaju najviše koristi od sudjelovanja u predškolskom odgoju i obrazovanju. Drugim riječima, što se djeca ranije, a osobito ranjiva djeca, uključe u strukturirano rano učenje, to su veće i dugoročne koristi, ne samo za njih, već i za njihovu zemlju.

Premda odluke vezane uz financiranje pristupa ranom učenju imaju nepobitan utjecaj na živote djece, financiranje pristupa odgoju i obrazovanju u Hrvatskoj obvezno je tek od 6. godine života djeteta. Svima je djecu nužno daleko ranije uključiti u kvalitetan i dostupan odgoj i obrazovanje. Slijedeći preporuke Vijeća Europske unije i Međunarodne standardne klasifikacije obrazovanja⁵, ova konferencija zagovara povećanje financiranja, koje će svojoj djeci u Hrvatskoj omogućiti pristup kvalitetnom predškolskom odgoju i obrazovanju od 3. godine života nadalje.

2

Zbog tradicije decentraliziranog upravljanja predškolskim odgojem i obrazovanjem, u Hrvatskoj su lokalne vlasti zadužene za donošenje odluka koje najviše utječu na mogućnosti pristupa ranom odgoju i obrazovanju kod djece. Troškove predškolskog odgoja i obrazovanja u do 99 posto slučajeva snosi lokalna samouprava⁶. Iz toga proizlazi da odluke o troškovima za predškolski odgoj i obrazovanje koje donose lokalne vlasti imaju dugoročni utjecaj na život djece.

Cilj:

Vrtić za svako dijete propituje prevladavajuća razmišljanja o predškolskom odgoju i obrazovanju. Kod predškolskog učenja ne radi se o potrebi da netko pazi na djecu dok su roditelji odsutni. Riječ je o mogućnosti da se na najbolji način iskoristi nagli razvoj koji odlikuje isključivo ovo razdoblje u životu. Cilj konferencije je otvoriti rasprave i pronaći rješenja koja bi mogla osigurati iskustva predškolskog odgoja i obrazovanja koja poboljšavaju životne prilike za svu djecu u Hrvatskoj. Ta rješenja ne moraju nužno dolaziti od vlasti, nego mogu doći iz privatnih inicijativa, od roditelja, civilnog sektora ili gospodarstva.

³ UNICEF, *Siromaštvo i dobrobit djece predškolske dobi u Republici Hrvatskoj (na hrvatskom)* (Zagreb: UNICEF, 2015) <http://www.unicef.hr/wp-content/uploads/2015/09/Publikacija_Siromastvo_Unicef_2015_online.pdf>; Ivana Dobrotić i Teo Matković, *Rano i predškolsko obrazovanje u kontekstu postizanja ciljeva iz Barcelone i pedagoškog standarda u Hrvatskoj (na hrvatskom)*, 2017.

⁴ James J Heckman, 'The Case for Investing in Young Children', u *Defending Childhood*, uredila Beverly Falk (New York: Teachers College Press, 2012), str. 235–41; Frances Campbell i dr., 'Early Childhood Investments Substantially Boost Adult Health', *Science*, 1478. ožujak (2014), 1478–85 <<https://doi.org/10.1126/science.1248429>>; Arthur J Reynolds, Suh-Ruu Ou, i Judy A Temple, 'A Multicomponent, Preschool to Third Grade Preventive Intervention and Educational Attainment at 35 Years of Age', 55455 (2018) <<https://doi.org/10.1001/jamapediatrics.2017.4673>>.

⁵ UNESCO, *Međunarodna standardna klasifikacija obrazovanja ISCED 2011*, 2011 <<http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>>.

⁶ Dobrotić i Matković.

Pristup predškolskom odgoju i obrazovanju u Hrvatskoj nije samo pitanje povećanja subvencija za roditelje. Nedostaci u pristupu uslugama odnose se na resurse potrebne za zapošljavanje stručnog osoblja, osiguranje financiranja za njihovo kontinuirano osposobljavanje, prilagodbu postojećih prostora u vrtićima kako bi bolje odgovarali potrebama djece, razmišljanje o boljim i prikladnijim načinima upravljanja predškolskim odgojem i obrazovanjem, njegovom praćenju te procjeni i preispitivanju pravila i propisa koji određuju što je predškolski odgoj i obrazovanje.

Specifični ciljevi:

Mnogobrojne su mogućnosti za rješavanje izazova u povećanju pristupa za svu predškolsku djecu u Hrvatskoj. Iskustva i naučene lekcije iz drugih okruženja mogle bi u Hrvatskoj potaknuti intervencije na razini javnih politika, kao i rješenja na nacionalnoj, županijskoj i lokalnoj razini. Specifični ciljevi konferencije su:

- predstaviti obećavajuće primjere poboljšanja pristupa predškolskom odgoju i obrazovanju u Hrvatskoj i inozemstvu
- raspraviti o mogućnostima financiranja i upravljanja modelima povećanja pristupa predškolskom odgoju i obrazovanju u decentraliziranim okruženjima
- istražiti moguće uloge zadruga, nevladinih organizacija i privatnih tvrtki u osiguranju kvalitetnog i inkluzivnog predškolskog odgoja i obrazovanja
- raspraviti o modelima povećanja pristupa predškolskom odgoju i obrazovanju u Hrvatskoj, uz posebnu pozornost posvećenu djeci iz ranjivih skupina
- oblikovati zajedničke preporuke za povećanje pristupa predškolskom odgoju i obrazovanju u Hrvatskoj

3

Sudionici:

Konferencija će okupiti oko 150 sudionika sljedećih profila:

- donositelji/ce odluka o financiranju pristupa kvalitetnom predškolskom odgoju i obrazovanju na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini – političari i javni službenici,
- predstavnici/ce akademskih ustanova i istraživači s vrijednim informacijama o upravljanju i financiranju predškolskog odgoja i obrazovanja,
- organizacije civilnog društva, udruge roditelja, sindikati, privatne tvrtke; komentatori/ce javnih politika i predstavnici/ce ureda pravobraniteljstava.

Radni jezici:

Radni jezici konferencije *Vrtić za svako dijete* bit će hrvatski i engleski, s osiguranom englesko-hrvatskim simultanim prijevodom.

Logističke informacije i kontakti:

Za više informacija, molimo, kontaktirajte UNICEF-ov tim za obrazovanje na konferencija@unicef.hr